

Raadsvoorstel

Onderwerp **Concept Regionale Energiestrategie (RES) Groningen**
Steller/telnr. **Margot Philippart/** Bijlagen **3**

Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim ☐ Vertrouwelijk	
Portefeuillehouder	Broeksma	Raadscommissie
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☒ Maand ☐ Jaar LTA nee: ☐ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

I. De concept-Regionale Energie Strategie Groningen (RES Groningen) vast te stellen, bestaande uit de volgende onderdelen:

- een concept bod van opwek van duurzame energie (zon en wind op land) van 5,7 TWh in 2030;
- verkenningen over:
 - regionale warmtevraagstukken;
 - mogelijke, aanvullende ruimtelijke principes om de energietransitie ruimtelijk kwalitatief goed in te passen als meer duurzame opwek nodig is;
 - mogelijkheden om participatie bij duurzame energieprojecten verder vorm te geven en in te vullen.

Samenvatting

Na vaststelling van het Startdocument Regionale Energiestrategie (RES) Groningen in 2019 door de raden van de gemeenten, de provinciale staten en de dagelijks besturen van de waterschappen zijn we als regio Groningen aan de slag gegaan met de RES. Deze concept-RES wordt aangeboden aan het Nationaal Programma RES op 1 juni 2020. Voor een bestuurlijk vastgestelde RES is, vanwege de coronacrisis, uitstel tot 1 oktober mogelijk.

In de concept-RES verkennen we waar we als regio op het gebied van het Klimaatakkoord willen gaan samenwerken. Tegelijkertijd doen we als regio een bod voor de Groningse bijdrage aan de landelijke doelstelling binnen het klimaatakkoord voor 35 TWh elektriciteit uit grootschalige wind- en zon op land in 2035. Dit bod is bepaald aan de hand van bestaande projecten en vastgestelde ambities in de regio en bedraagt 5,7 TWh (inclusief 10% onzekerheidsmarge).

B&W-besluit d.d.: 21-04-2020

Aanleiding en doel

Aanleiding voor de Concept RES is het Klimaatakkoord en afspraken die daarin gemaakt zijn door VNG, IPO en UvW met BZK en EZK om twee belangrijke onderdelen van dit klimaatakkoord in een RES te gaan uitvoeren. Het gaat daarbij om het produceren van elektriciteit uit grootschalige zon en wind op land in 2030 en de overgang van aardgas naar duurzame vormen van verwarming voor de gebouwde omgeving.

In de concept-RES hebben we de mogelijkheden verkend om samen te werken als regio aan de nationale doelen van het klimaatakkoord en hebben aangegeven waar we naar toe willen in de RES1.0.

Kader

Het kader wordt gevormd door het Klimaatakkoord uit juni 2019, de Intentieverklaring Regionale Strategie Groningen uit januari 2019 en het Startdocument Regionale Energiestrategie (RES) Groningen van juni 2019.

In het klimaatakkoord is vastgelegd dat een deel van de invulling in de regio's wordt uitgevoerd in de zogenaamde Regionale Energiestrategie (RES). In de provincie Groningen vormen de twaalf gemeenten, de provincie en de twee waterschappen een gezamenlijke regio. In het Startdocument Regionale Energiestrategie (RES) Groningen zijn de uitgangspunten voor de samenwerking beschreven.

Argumenten en afwegingen

De consultatiepunten en verwerking in concept RES

Om een eerste richting te geven in de concept RES zijn alle raden en de provinciale staten geconsulteerd over vijf besluitpunten. Hieronder is aangegeven welke argumenten en afwegingen vervolgens zijn genomen om tot de concept RES te komen.

1. bod voor grootschalige elektriciteit op land

In het consultatiedocument zijn drie opties gegeven met de vraag of dit ook de drie opties zijn. Het regionale beeld was net zoals het beeld in onze raad enigszins verdeeld over welke van de drie keuzes nu een goede strategie zou zijn. Over het algemeen gaat de voorkeur uit naar het middelste bod dat gebaseerd is op lopende projecten gecombineerd met de ambities die in de betreffende gemeenten zijn vastgesteld. In de concept RES is daarom dit middelste bod opgenomen waarbij we een 10% reserve hebben aangehouden om rekening te kunnen houden met onvoorziene omstandigheden. Het bod namens de regio Groningen komt daarbij uit op 5,7 TWh. We hebben mede voor dit bod gekozen omdat, ondanks de verschillende geluiden, er geen enkele partij heeft aangegeven op korte termijn haar eigen beleid en ambities ten aanzien van grootschalige zon en wind te gaan bijstellen. Daarmee is dit bod ons inziens een realistisch en al vastgesteld bod voor grootschalige elektriciteit op land.

Het aandeel van de gemeente Groningen in dit bod bedraagt 0,5 TWh (exclusief 10% reserve) in 2030.

Dit is afgeleid van onze ambitie van 0,6 TWh voor 2035 (Routekaart Groningen CO2-neutraal in 2035). Van ons aandeel in het bod is 0,029 TWh in bedrijf of in uitvoering (basis) en is 0,102 TWh vergund (bouwstenen). De opgave van onze ambitie voor zon en wind op land, die door uw raad is vastgesteld, en die nog niet is ingevuld bedraagt nog 0,469 TWh voor 2035. Het is van belang dat wij als gemeente Groningen, met een hoge elektriciteitsvraag, ons aandeel in duurzame energie leveren.

2. voorstellen voor ruimtelijke inpassing

In de concept-RES wordt het schaal bij schaal principe geïntroduceerd als een denkrichting voor zorgvuldige inpassing van bijvoorbeeld zon- en windparken. Ondanks dat het principe door veel partijen werd onderschreven is er ook een stevige discussie ontstaan hoe dit principe zich direct zou moeten vertalen naar ons Groninger landschap. Het is daarom van belang dat de ruimtelijke principes die we nu verkend hebben in de concept RES nader worden uitgewerkt. We gaan daarbij zoveel mogelijk op zoek naar de gezamenlijke deler maar verwachten dat ook lokaal maatwerk de ruimte krijgt. We zullen als gemeente Groningen in de uitwerking nadrukkelijk vragen om ook ecologische effecten mee te nemen.

3. consultatiepunt warmte, nadere uitwerking groen gas

In de concept-RES is een verkenning uitgevoerd naar bovengemeentelijke verwarmingsbronnen. De gesprekken over de toepassing van deze bronnen (geothermie, restwarmte Eemsdelta) tussen de relevante stakeholders waren voor de RES al gestart. Met de verzamelde input van de concept RES kunnen gemeenten nu voortvarend aan de slag met hun Transitievisies Warmte. De RES volgt de verschillende processen en werkt de diverse vragen rondom toepassing van groen gas verder uit.

4. consultatiepunt lokaal eigendom

In de concept-RES is een verkenning uitgevoerd naar mogelijkheden voor lokaal eigendom. Er liggen nu drie mogelijkheden voor invulling van het lokaal eigendom. Uit de reacties blijkt dat de meeste partijen nog zoekende zijn naar de voor hen beste manier om dit in te vullen. Tegelijkertijd ontstaat het besef dat we als gezamenlijke partijen met een gezamenlijk beleid een stevigere positie hebben richting marktpartijen. Ook hier geldt dat verdere uitwerking nodig is om na te gaan wat in gezamenlijkheid kan worden opgepakt en wat lokaal maatwerk blijft.

5. consultatiepunt communicatie

Een groot deel van de regio wil graag dat de RES Groningen een brede communicatiecampagne opzet over zowel de energietransitie als de RES. Een aantal gemeenten, waaronder de gemeente Groningen, heeft aangegeven dat zelf op te willen pakken. In de concept RES wordt nu het Rijk gevraagd om landelijk in te zetten op een informatiecampagne over de energietransitie. Tegelijkertijd wordt door de RES organisatie een voorstel uitgewerkt voor een regionale communicatie toolbox energie. Het doel van de toolbox is ondersteuning te bieden bij de communicatie op een wijze dat gemeenten zelf invulling kunnen geven aan communicatie die past bij de eigen werkwijze.

Verwachting dat alle partijen akkoord geven

Op basis van de bespreking in de stuurgroep RES begin april, is onze verwachting dat de concept RES in mei ter vaststelling in de twaalf gemeenteraden, provinciale staten en besturen van de beide waterschappen wordt aangeboden en dat alle vijftien partijen zullen instemmen met de concept-RES. Hierbij is en blijft de vaststelling door de raden van de concept RES het spannendste in de gemeenten Pekela en Veendam.

Ondanks deze verwachting is er namens de stuurgroep RES een brief gestuurd aan het Nationaal Programma RES waarin wij onze zorgen uiten over het realiseren van goede bestuurlijk gedragen besluitvorming voor 1 juni vanwege de coronacrisis. Inmiddels heeft het Nationaal Programma RES (NPRES) bekend gemaakt dat uitstel voor de bestuurlijk vastgesteld concept RES mogelijk is tot 1 oktober. Zij geeft aan wel het document en concept bod op 1 juni te willen ontvangen. Het NPRES geeft aan dat uitstel in principe niet wenselijk is vanwege de doelstellingen en planning van het Klimaatakkoord. Ook geeft zij aan dat het belangrijk is om voldoende tijd te hebben voor de doorrekening en meer nog om van elkaar als RES regio's te leren op weg naar RES1.0.

Ook het college van burgemeester en wethouders is van mening dat we zo snel mogelijk, op basis van een breed gedragen voorstel, aan de slag moeten in de regio met RES1.0.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

In de concept RES is beschreven op welke wijze op dit moment stakeholders zijn meegenomen in het proces.

Financiële consequenties

Niet van toepassing

Overige consequenties

Consequentie van de RES Groningen is dat eigen ambities van de gemeente Groningen (en die van de andere gemeenten in de provincie Groningen) onderdeel worden van de afspraken van het klimaatakkoord. Hierbij wordt nog wel een marge genomen van ca 10%, omdat het de verwachting is dat niet alle ambities ook voor 100% gerealiseerd kunnen gaan worden. Het in de Concept RES Groningen gepresenteerde bod van 5,7 TWh is lager dan de som van de bestaande projecten en de ambities van de twaalf gemeenten, dat 6,3 TWh bedraagt.

Vervolg

Na vaststelling van de RES door de gemeenteraad van Groningen, de gemeenteraden van de andere Groningse gemeenten, provinciale staten van Groningen en de besturen van de waterschappen kan de Concept RES Groningen aan het NP RES worden aangeboden. Op 1 juni 2020 zal de concept RES worden aangeboden waarbij duidelijk de status (wel of niet bestuurlijk door alle partijen vastgesteld) zal worden aangegeven. Na een gedragen besluit door alle partijen zullen we verder gaan met de uitwerking naar RES1.0. De deadline hiervan is verschoven naar 1 juli 2021.

Lange Termijn Agenda

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

loco-burgemeester,
Roeland van der Schaaf

loco-secretaris,
Bert Popken

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.